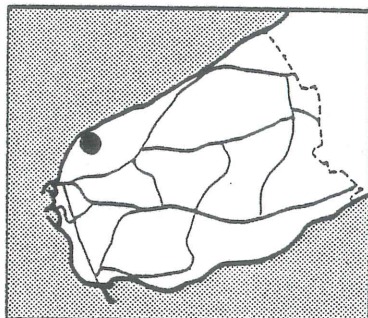

DYSSEBAKKE - OMRÅDET

PLEJEPLAN

A. NUVÆRENDE FORHOLD

1) OMRÅDETS BELIGGENHED OG STATUS

De offentlige friarealer ved Dyssebakke er del af et sammenhængende bælte af grønne områder langs kystskrænten fra Skansen til Kikhavn.

Området er fredet og i kommuneplanen udlagt til offentlige fritidsformål, idet det som grønt område skal friholdes for bebyggelse.

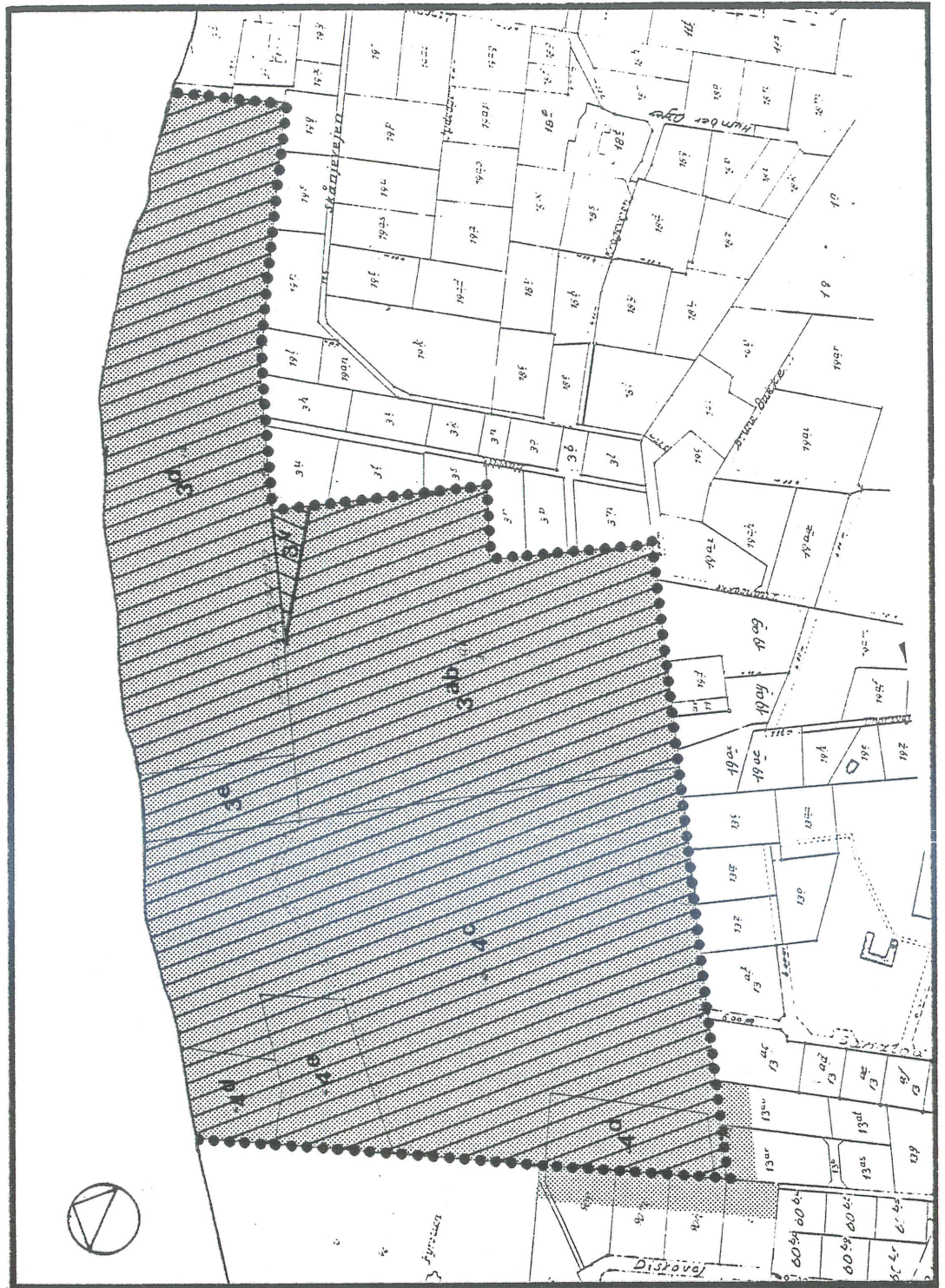
Plejeplanområdet udgør ca. 15 ha.

- Grønne områder iflg. kommuneplan
- Helårsbeboelse
- Sommerhusområde
- Offentlige formål
- Jordbrugsformål
- Planlagt hovedsti
- Plejeplanområde

0 100 m

MÅL 1:10.000

0 100 m

Kommunal ejendom
3 ab, 3 d, 3 e, 4 c, 4 d, 4 e

Privat ejendom
3 v

Fredet areal

Plejeplanområde

1:4.000

2) FREDNINGSFORHOLD

For at bevare de særprægede og naturskønne arealer åbne for bebyggelse og beplantning, bevare den frie udsigt over Kattegat samt sikre offentlighedens adgang til området er arealerne status-quo fredet ved følgende kendelser:

Fredningsnævnet for Frederiksborg amt 25/5 1950:

"Den i Halsnæs beliggende "Dyssebakke" fredes således, at der indenfor det areal af matr. nr. 90 af Hundested by, Torup sogn, 4 c, 4 d og 13 b af Kikhavn by, Torup sogn, som på medfølgende kort er vist med enkeltskraveret bræmme (dog således at det med grønt indstregede udgår) ikke må anbringes bygninger af nogen art (altså heller ikke skure, boder, drivhuse, garager m.m.), ligesom enhver form for beplantning skal være lav.

Almenheden skal have ret til at opholde sig - dog ikke ret til at slå telte eller anbringe lejre - på den del af matr. nr. 4 c og 4 d, som ligger indenfor den krydsskraverede bræmme.

Det areal langs stranden i Kikhavn, som på medfølgende kort er vist med en krydsskraveret bræmme, og som udgøres af matr. nr. 4 d, 3 e og 3 d samt dele af matr. nr. 4 c og 3 b, alle af Kikhavn by, Torup sogn, fredes således at der ikke må anbringes bygninger af nogen art (jfr. foran), ligesom arealet ikke må beplantes.

Almenheden har ret til at opholde sig på arealet, men ikke ret til teltslagning eller lejrplads."

Overfredningsnævnet 19/4 1952:

"Den af fredningsnævnet for Frederiksborg amt den 25. maj 1950 afsagte kendelse vedrørende fredning af Dyssebakken i Halsnæs m.m. stadfæstes med de af det foranstående følgende ændringer, herunder at den sydlige del af matr. nr. 3 b af Kikhavn fredes således, at bebyggelse og beplantning ikke må være højere end arealets højeste punkt."

Fredningsnævnet for Frederiksborg amt 1/10 1959:

"Et areal af matr. nr. 3 b Kikhavn, Torup

sogn, bestående af en 935 m² stor trekant mod nord begrænset af den ved Overfredningsnævnets kendelse af 19. april 1952 fastsatte fredningsgrænse, i en længde af 85 m regnet fra det nordvestlige hjørne af matr. nr. 3 u ibd., mod øst begrænset af skellet mod matr. nr. 3 u ibd., i en længde af 22 m og mod syd af den projekterede kystvej, fredes.

Det er herefter forbudt at anbringe bygninger af nogen art, derunder skure, boder, drivhuse, garager m.v., indretninger af enhver art, der efter nævnets skøn kan virke skæmmende, eller nogen form for beplantning på arealet. Almenheden har fri adgang til dette, dog at teltning og camping er forbudt, hvorom der ved sognerådets foranstaltning vil være at opstille skilt."

Fredningsnævnet for Frederiksborg amt 4/4 1960, stadfæstet af Overfredningsnævnet 19/2 1962:

"Det tidligere af "Spodsbjerg Batteri" anvendte areal, matr. nr. 4 e Kikhavn, Torup sogn, fredes således, at der på dette ikke må anbringes bygninger af nogen art, derunder skure, boder, drivhuse, garager m.v. - dog at den på arealet nu liggende træbygning tillades bibeholdt - hvorhos enhver form for beplantning skal være lav. Almenheden har ret til at opholde sig på arealet, dog at teltning, camping og parkering er forbudt.

Arealet overtages af Torup kommune, der påtager sig vedligeholdelsen af dette samt indretning og vedligeholdelse af toilet og eventuel kiosk i den på arealet nu værende træbygning."

Fredningsnævnet for Frederiksborg amt 19/11 1962 og stadfæstet af Overfredningsnævnet 30/9 1963:

"De forannævnte til fredning foreslåede arealer af matr. nr. 3 b, 4 c og 4 d Kikhavn by i Torup sogn - som vist på et sagen vedlagt kort nr. Fr. 172 fredes således, at de i det væsentlige skal henligge i deres nuværende tilstand og således, at der gives almenheden adgang.

Det skal navnlig være forbudt:

at opføre bygninger af nogen art, samt anbringe indretninger, der efter Fred-

ningsnævnets skøn kan virke skæmmende, herunder ledningsmaster og lignende,

at foretage afgravning eller opfyldning af det naturlige jordsmon, udover hvad der efter nævnets skøn måtte være en nødvendig forudsætning for at anlægge 2 parkeringspladser, samt for at anlægge stier,

at henkaste affald på arealet,

at foretage beplantning af nogen art,

at campere eller opslå telte og

at tilstå trediemand vejrettigheder uden nævnets samtykke.

Hundested kommune, der vederlagsfrit erhverver adkomst til det fredede areal mod afholdelsen af de med udstykningen og skødegivningen forbundne omkostninger, vedligeholder arealet og anlægger efter samråd med Fredningsnævnet 2 parkeringspladser og eventuelle stier."

3) HISTORISK BAGGRUND

Den sydlige del af området blev efter udskiftningen taget under plov og var i dyrkning til begyndelsen af 1960'erne. Overdrevsarealerne nord for den gamle Spodsbjergsti blev derimod liggende som græsningsarealer, indtil de blev overtaget af kommunen for ca. 20 år siden.

"Spodsbjerg batteri", et forsvarsanlæg fra verdenskrigene, blev i 1950'erne sløjfet og bortsprængt. Rester af anlægget i form af betonblokke er dog forblevet øverst i kystskrænten og blotlægges, efterhånden som klinten nederoderes.

Efter opgivelse af græsning og omdrift er der meget langsomt sket en selvsæt opvækst af spredte vedplanter.

4) INDHOLD

Området ved Dyssebakke er i dag dækket med en kraftig overdrevsvegetation, stedvis domineret af agerukrudsarter eller arter forvildet fra dyrkning.

En tilgroning med selvsåede buske og træer er i gang overalt i området, men er tæt-

test og længst fremskredet på bakkeskråningerne. Mest dominerende og kraftigt voksende er seljerøn, hvidtjørn, hunderose og korbær. Desuden forekommer spredt hyld, slåen, pil, fyr og brombær. Efter den lange etableringsfase sker tilgroningen nu hurtigt og begynder allerede i dag at danne sammenhængende krat.

Et lille vandhul i den sydøstlige rand af området er omringet af piletræer, under hvilke gror en kraftig sumpvegetation.

Den yderste, opragende del af kystskrænten mod vest nederoderes kraftigt i hele sin bredde, dels på grund af kystliniens tilbagevækning under havets påvirkning, dels på grund af det store publikumsslid. Hele toppen er således næsten vegetationsløs.

Den megen færdsel til fods, på knallert og hest forårsager også en kraftig nedslidning af et bælte langs Spodsbjergstien, hvor større vegetationsløse flyvesandspartier hurtigt nederoderes af vind og regn.

Overdrevsvegetationen, der i dag er en sjældenhed, er omfattet af stor botanisk interesse.

Den åbne kystskrænt udgør, med sine muligheder for lagfølgestudier, et geologisk interesseområde.

5) FUNKTION

Dyssebakke-området benyttes året rundt af fastboende og feriegæster, som går tur ad Spodsbjergstien langs kystskrænten fra fyret til Kikhavn og rundt i området. Mange søger op på Dyssebakke, Halsnæs' højeste punkt, og på selve klinten, hvorfra der er en storslået udsigt over det meste af halvøen og det omkringliggende hav og øer.

Området benyttes desuden til skiløb og vandresport. Vandhullet fungerer som branddam.

6) VÆKSTBETINGELSER

Området er beliggende på de gamle randmorænebakker med en jordbund bestående af moræneler og smeltevandssand, dækket af flyvesand i varierende tykkelser. I lav-

OMRÅDET VED DYSSSEBAKKE

EKSIST. FORHOLD 1:2000 1984

ningerne dækker flyvesandet en bund af ferskvandstørv. Arealerne danner en skråning orienteret mod nordøst, således at den høje kystskrænt ved Spodsbjerg fyr aftrappes ned mod Kikhavn.

På grund af den tørre, fattige jord og den vind- og saltudsatte beliggenhed etablerer kun meget robuste vedplanter sig, og tilgroningen er hidtil gået langsomt.

Hvor færdsel og vindslid er størst, nedslides vegetationen ganske.

7) HIDTIDIG DRIFT OG PLEJE

Siden ophør af dyrkning og afgræsning er der ikke foretaget nogen pleje af arealerne. Dog har man enkelte gange tilplantet større huller åbnet af vinden i den yderste klitrække med strandrug.

8) VURDERING

De åbne, højtliggende arealer er en meget karakteristisk og værdsat del af kommunens kystnære friarealer og en af de eneste frie kystklinter, der overhovedet er tilbage i Nordsjælland. Udsigten fra Dyssebakke er helt enestående. Hvis der ikke gribes ind, vil området i løbet af få år vokse helt til, og såvel udsigt som opholdsmuligheder vil gå tabt. Der bør derfor snarest iværksættes en pleje for at åbenholde arealerne. Græssende får vil kunne holde vedplanterne nede og samtidig gavne den særlige overdrevsflora. Fårene vil desuden tilføje området særlige oplevelsesmuligheder.

Den frie adgang til arealerne fra de offentlige stier langs kysten og fra helårs- og sommerhusområder er vigtig og bør bevares i forbindelse med etablering af indhegning.

Den hurtige nedslidning af den højtliggende yderste klit ved Spodsbjerg fyr vil kunne bremses noget ved tilplantning med hjelme og midlertidig afskærmning med fyrreris. Indgrebet vil dog formodentlig kun være til begrænset nytte, så længe det ikke kombineres med kystsikringsanlæg og evt. kanalisering af færdslen på skrænttoppen.

De tilbageblevne betonfundamenter fra for-

svarsanlægget er skæmmende og desuden til fare for strandgæster, når de på grund af fritlægningen falder ned på stranden.

Stitrafikkens nedslidning af arealerne omkring Spodsbjergstien giver risiko for større vindbrud i sandbunden. Nedslidte områder bør derfor løbende reableres.

De omkringliggende sommerhus- og helårsbebyggelser med deres lave bygningshøjder og frodige hegnsplantninger danner en god afgrænsning af Dyssebakke-området. Dog er arealerne kraftigt domineret af enkelte huse på højdepunkter i randen.

B) FREMTIDIGE FORHOLD

1) MÅLSÆTNING FOR UDTRYK OG ANVENDELSE

- Arealerne åbenholdes med overdrevsvegetation uden træer og buske, bortset fra enkelte grupper om vandhuller og i randen mod nabobebyggelsen. Landskabsplejen udføres som en kombination af dyreafgræsning og græsslåning. Den frie adgang til området sikres med færreste og sten-ter i indhegningen.
- Afgrænsningen mod naboejendommene i form af hegn og træbevoksninger bevares. Hvor området skæmmes af bebyggelsen, søges en skærmbevoksning etableret, enten ved at ophjælpe selvsået opvækst eller ved plantning af stedtypiske buske og træer i grupper langs randen. Plantning på selve arealerne kræver dispensation fra fredningsnævnet.
- I forbindelse med en eventuel kystsikring af klinten søges de nedslidte partier ved skræntkanten stabiliseret ved at plante hjælme. Enhver form for kørsel eller ridning nær skræntkanten må undgås.
- Der søges indgået aftale med militæret om fjernelse af de resterende betonblokke i skrænten og på stranden, hvis dette kan foretages uden at fremskynde kysterosionen.
- Nedslidte partier langs Spodsbjergstien reetableres, idet huller løbende fyldes og dækkes med græstørv. Hvis stien ønskes stabiliseret i forbindelse med forbedring af hovedstinettet, bør dette foretages med stor hensyntagen til områdets naturpræg. Der bør ikke foretages terrænændringer, og stien bør befæstes med grus.
- De 2 små vandhuller bevares med åbent vandspejl. Bevoksningen holdes lav på sydsiden af hensyn til dyrelivet (padder).

OMRÅDET VED DYSSEBAKKE

FORSLAG TIL FREMT. FORHOLD 1:2000

OMRÅDE NR.	OMRÅDEBESKRIVELSE	RADIKAL INDGREB	VEDVARENDE PLEJE	BEMÆRKNINGER
A	<p>Området syd for Spodsbjergstien:</p> <p>Tørengsarealer med kraftig græs/urtevegetation overvejende af typiske overdrevsarter. Overalt opvækst af selvsåede vedplanter, især seljerøn, hvidtjørn, hunderose og korbær. Desuden spredte hyl, slåen, pil og fyr.</p> <p>2 mindre vandhuller omgivet af pil.</p> <p>Intentioner for pleje:</p> <p>Området bevares som åbent overdrev, idet dog enkelte partier med krat bevares i randen til afskærmning af bebyggelse og udkigsplads. Vandhullerne bevares med åbent vandspejl og omgivende piletrær, som dog ryddes på sydsiden.</p>	<p>Al opvækst af vedplanter fjernes, på nær de udpegede kratpartier, som bevares.</p> <p>Arealet syd for Spodsbjergstien indhegnes til fårefold, idet der etableres selvlukkende låger og stenter i hegnet.</p> <p>Vandhullerne oprenses, og bevoksningen på sydsiden fældes.</p>	<p>Evt. opvækst af vedplanter ryddes hvert 3. år. Om nødvendigt repareres hegn og indgange.</p> <p>Piletræerne omkring vandhullerne forynges ved stævning.</p>	<p>Før iværksættelse af landskabsplejen skal plejeplanen godkendes af Hovedstadsrådet.</p>

OMRÅDE NR.	OMRÅDEBESKRIVELSE	RADIKAL INDGREB	VEDVARENDE PLEJE	BEMÆRKNINGER
B	<p>Området nord for Spodsbjergstien:</p> <p>Tøreng- og klitarealer med enkelte buske, stedvis uden vegetationsdække og stærkt nederoderede.</p> <p>Intentioner for pleje: Området bevares som åbent overdrev eller grå klit med græs/urtevegetation.</p>	<p>Al opvækst af vedplanter fjernes, på nær de viste kratpartier langs sommerhusgrunde.</p>	<p>Areaerne slås 1 gang årligt med opsamling af materiale.</p> <p>I forbindelse med evt. kystsikring tilplantes den åbne skrænttop med hjælme, og areaerne dækkes midlertidigt med fyrreris.</p>	
STIER	<p>Stierne i området består af trådte stier, hvis vegetationsdække stedvis er afslidt. Større huller er enkelte steder åbnet af vinden.</p>	<p>Huller opfyldes med groft sand og dækkes med græstørv eller tilsås.</p>	<p>Løbende reparation af huller.</p>	
SKILTE		<p>Ensartede informationskilte opsættes som vist på kort. Hvis el-hegn benyttes, bør dette oplyses på små skilte ved indgangen til foldene.</p>	<p>Vedligeholdelse og rydning omkring skilte.</p>	<p>Skilte samme som ved øvrige grøntarealer.</p>

BILAG 1

FLORALISTE

Palle Gravesen: Oversigt over botaniske lokaliteter, 1. Sjælland, Fredningsstyrelsen 1979.

45b/54 Kysten mellem Hundested og Kikhavn

Ved Spodsbjerg findes stejle smeltevandssands- og morænelersklinter, stedvis med flyvesand på toppen. På grund af den kraftige kysterosion mangler partier med krat eller anden stabil skræntvegetation for en stor del, og på de nøgne skrænter har en række agerukrudsarter (eller arter forvildede fra dyrkning) fundet indpas. Floraen omfatter bl. a. * lucerne, * segl-sneglebælg og sand-lucerne (alle i mængde), følfod, * læge-oksetunge, gul evighedsblomst, * sand-hjælme, marehalm, * ager-snerle, mark-krageklo, nikkende kobjælde, sandstar, bidende stenurt, rundbælg, læge-øjentrøst, blodrød storkenæb, blåhat, * brombær, dansk astragal, gul reseda, * kløvplade og bukketorn. I væld optræder glanskapslet siv, følfod og lådden dueurt.

Kilder: 1267, 1593.

Egen registrering juni 1983 af tørrengsarealerne:

Foruden de med * mærkede arter:

Agertidsel, hundegræs, dunet havre, draphavre, eng-rapgræs, harekløver, røllike, liden klokke, alm. knopurt (i stor mængde), markbynke, gul snerre, blød storkenæb, rugosa-rose, hvidtjørn, slåen, korbær, seljerøn, alm. hylde.

Ved vandhul:

Kaspisk pil, bukkeblad (i mængde langs bred og i vandhul), bittersød natskygge, kør-galtetand, vild gulerod, blød storkenæb, fliget brøndsel, vejbred-skeblad.